

เครื่องแต่งกายเชิงวัฒนธรรม : แฟชั่นไทลื้อร่วมสมัย

Cultural Apparels: Contemporary Tai Lue Fashion

ใจภักดิ์ บุรพเจตนา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Jaipak Burapajatana

Faculty of fine and applied arts Rajamangala university of technology thanyaburi

Tle. 0837809522 Email: jaipak_b@rmutt.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยมีแนวคิดมาจากวัฒนธรรมสร้างสรรค์ โดยเชื่อมโยงความงามของศิลปวัฒนธรรมด้านผ้าทอพื้นถิ่นแบบดั้งเดิมสู่งานออกแบบร่วมสมัย งานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทและคุณลักษณะของเครื่องแต่งกายผ้าทอไทลื้ออำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายเชิงวัฒนธรรมและเป็นแนวทางในการเพิ่มมูลค่าสิ่งทอเชิงพาณิชย์ การวิจัยใช้เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1. การประเมินคุณลักษณะของเครื่องแต่งกายผ้าทอไทลื้อ ผลการประเมินพบว่า อัตลักษณ์ของเครื่องแต่งกายผ้าทอไทลื้อ คือ 1) รูปแบบเครื่องแต่งกายชายหญิงของไทลื้อแบบดั้งเดิม 2) เทคนิคการทอและลวดลายได้แก่ ผ้าทอเกาะลัวะ ลวดลายเรขาคณิต ผ้าทอจก ลวดลายจากพืชและสัตว์ ผ้าทอขิด ลวดลายสัตว์ตามความเชื่อ 3) สีที่โดดเด่น คือ สีคราม สีแดง และ สีขาว ขั้นตอนที่2 การประเมินความต้องการผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อรูปแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกาย โดยนำผลการประเมินมาเป็นแนวทางการออกแบบ ขั้นตอนที่3 การออกแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกาย ใช้การประยุกต์ลวดลายและกระบวนการผลิตจากอัตลักษณ์ผ้าทอและเครื่องแต่งกายไทลื้อร่วมกับนำสไตล์แฟชั่นแนวดีคอนสตรัคชัน (Deconstruction) จัดทำเป็นคอลเลกชันไทลื้อคอนเทมโพลารีสำหรับผู้บริโภคเจนเนอเรชั่นวาย ที่มีบุคลิกภาพแบบสร้างสรรค์ (Creative personality) นิยมการแต่งกายที่มีเอกลักษณ์ ประกอบด้วยเครื่องแต่งกายชุดปาร์ตี้ที่สามารถนำมาผสมผสาน (Mixed and matched) ในการสวมใส่ และเครื่องประดับตกแต่งงานแฟชั่น (Accessories) ได้แก่ กระเป๋า รองเท้า ผ้าคลุมไหล่ สำหรับเครื่องแต่งกายเชิงวัฒนธรรมตามความนิยมแนวแฟชั่นในปัจจุบัน

คำสำคัญ : ผ้าทอไทลื้อ, เครื่องแต่งกายแฟชั่นเชิงวัฒนธรรม, แฟชั่นไทลื้อร่วมสมัย

Abstract

This research derived the idea from inventive culture in taking beauty culture of original local woven to contemporary designs. The research has purpose of studying cultural woven textiles of Tai Lue at Chiang Kong district in Chiang Rai province to apply for contemporary designs, and increasing value of cultural textile products. The research was carried out by quantitative and qualitative methods with 3 steps as the first step is to evaluation characteristic of the woven textile apparels of Tai Lue in which the assesment revealed that uniqueness of Tai Lue woven are from 1) style of original apparels of men and women of Tai Lue tribe 2) Patterns and weaving technique such as geometric patterns of Ko Luang technique, Jok technique, patterns from animals and plants, Kid technique, mythical creatures patterns 3) distinguished indigo, red and white colours. The second step is to asses target customers for their demand in fashions and took the result of assessment to make guideline in designing. The third step is to design and create collection of apparels which originallted from taking uniqueness of patterns and production of woven apparels of Tai Lue to apply with Deconstruction style fashions, Samples collections were made to fashion for party for generation Y who has creative style with creative personality and prefer new unique apparels that have own characteristic. The collections consist of party apparels which able to be mixed and matched, and accessories such as bags shoes, shoulder cloths for cultural fashion of contemporary style.

Key Words : Tai Lue woven, Cultural Apparels , Contemporary Tai Lue fashion

บทนำ

ความสำคัญของงานวิจัยนี้ มีที่มาจากนโยบายยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ตามกลยุทธ์เรื่องการวิจัยเกี่ยวกับองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ รวมถึงนโยบายด้านศิลปและวัฒนธรรมโดยนำวิถีชีวิตศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น มาสร้างผลิตภัณฑ์และบริการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดคุณค่าทางสังคม การสร้างรายได้สู่ชุมชน ให้สามารถต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศ

แนวคิดวัฒนธรรมสร้างสรรค์

วัฒนธรรมสร้างสรรค์ คือ การผลิตสินค้าหรือบริการที่นำมรดกทางวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาจากศิลปวัฒนธรรมแขนงต่างๆมาใช้เป็นทุนทางความคิดและนำไปสู่การสร้างสรรคงานประเภทต่างๆ ทุนทางวัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับคุณค่า ความรู้ ภูมิปัญญาและการสร้างสรรค์ โดยทออสบี้ ได้ให้นิยามความหมายของทุนวัฒนธรรมว่าเป็นสินทรัพย์ที่สะสมและให้คุณค่าทางวัฒนธรรม แบ่งได้ 2 ประเภท คือ 1 ทุนวัฒนธรรมที่สัมผัสได้ เช่นโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัด หรือผลงานทางศิลปะต่างๆ ฯลฯ 2 ทุนวัฒนธรรมที่สัมผัสไม่ได้

ซึ่งเป็นทุนที่อยู่ในรูปของสินทรัพย์ทางปัญญา เช่นความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ เป็นต้น (ศิวรี อริญารณ, 2558: 46)

ขอบข่ายของวัฒนธรรมสร้างสรรค์ยังเกี่ยวเนื่องกับอุตสาหกรรมวัฒนธรรม ที่หมายถึง อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเชิงศิลป์และสร้างสรรค์ของสินค้า ผลิตภัณฑ์ โดยผลงานสร้างสรรค์ต้องมีศักยภาพในการสร้างความมั่งคั่งและสร้างรายได้ ผ่านการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมและการผลิตโดยใช้ฐานความรู้ของสินค้าหรือบริการทั้งจากแบบดั้งเดิมและแบบร่วมสมัย (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2552)

ในงานวิจัยนี้ได้นำคุณค่าจากภูมิปัญญาด้านผ้าทอของชาวไทลื้อ มาประยุกต์กับเครื่องแต่งกายแฟชั่น ชาวไทลื้อคือกลุ่มคนที่อพยพมาจากเขตสิบสองปันนาของจีน เมื่อประมาณ 200 ปีที่ผ่านมา เข้ามาตั้งชุมชนอยู่ในเขตล้านนาหรือภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ได้แก่จังหวัดแม่ฮ่องสอน พะเยา เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และน่าน กลุ่มชนไทลื้อต่างมีการหลอมรวมวัฒนธรรมไท-ลาวในด้านภาษา ศาสนา ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่จนมีลักษณะที่เด่นชัดและแสดงอัตลักษณ์อันโดดเด่นของชาวไทลื้อ โดยเฉพาะวัฒนธรรมการทอผ้าของผู้หญิงไทลื้อที่มีคุณค่าและงดงามด้วยสีสัน ลวดลาย และเทคนิคการทออันละเอียดอ่อนถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของล้านนา

ผ้าทอไทลื้อจังหวัดเชียงราย มีผ้าทอไทลื้อรวม 4 อำเภอคือ อำเภอเชียงของ เวียงแก่น เชียงแสน และอำเภอแม่สาย ขอบเขตของงานวิจัยนี้คือ ผ้าทอของอำเภอเชียงของ มีหมู่บ้านไทลื้อที่มีชื่อเสียงในการทอผ้าคือ หมู่บ้านศรีดอนชัยที่โดดเด่นการทอผ้าด้วยเทคนิคเกาะลัว่มีสีสันที่สดใส และหมู่บ้านหาดบ้ายโดดเด่นในการทอผ้าด้วยเทคนิคจกเป็นลวดลายหลากหลายสี ในส่วนของอำเภอเวียงแก่นมีการทอด้วยเทคนิคเกาะและจกเป็นลายสีเหลี่ยมขนมเปียกปูนขนาดใหญ่บนตัวชิ้น โดยมีรูปแบบคล้ายคลึงกับแบบศรีดอนชัยและหาดบ้ายต่างกันที่การใช้สีและขนาดของลวดลาย ส่วนผ้าทอในอำเภอเชียงแสนและแม่สายไม่มีรูปแบบที่เด่นชัดมากนัก ผ้าทอที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นผ้าทอสำเร็จรูป (ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล, 2551:7)

จากการวิจัยเบื้องต้น เรื่องปัญหาผ้าทอของไทลื้อแบบดั้งเดิม พบว่า งานผ้าทอมีกรรมวิธีการผลิตแบบงานศิลปหัตถกรรม ส่วนใหญ่ใช้เป็นผ้าชิ้นที่ใช้ในโอกาสพิเศษเป็นทางการ เช่นงานมงคล งานบุญต่างๆ ผ้าทอมีราคาค่อนข้างสูง ไม่สะดวกในการใช้งานจริงผู้บริโภคต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีการผสมผสานรูปแบบตามสไตล์ในปัจจุบันหรือการผลิตให้ใช้งานได้สะดวก สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และควรมีการผลิตเป็นสินค้ารูปแบบอื่นๆ เช่น เสื้อผ้าแฟชั่น หรือเครื่องประกอบการแต่งกายแบบต่างๆ เป็นต้น

งานวิจัยนี้ทำให้เกิดแนวทางการออกแบบและพัฒนางานสิ่งทอเชิงพาณิชย์ที่สามารถต่อยอดภูมิปัญญาไทยล้านนาของกลุ่มชาวไทลื้อ ผสานกับเทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ด้านศิลปะเป็นงานออกแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกายที่ประยุกต์ให้เหมาะสมกับการใช้งานในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาประเภทและคุณลักษณะของเครื่องแต่งกายผ้าทอไทลื้อเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ
2. ประเมินความต้องการผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบเครื่องแต่งกายในปัจจุบัน

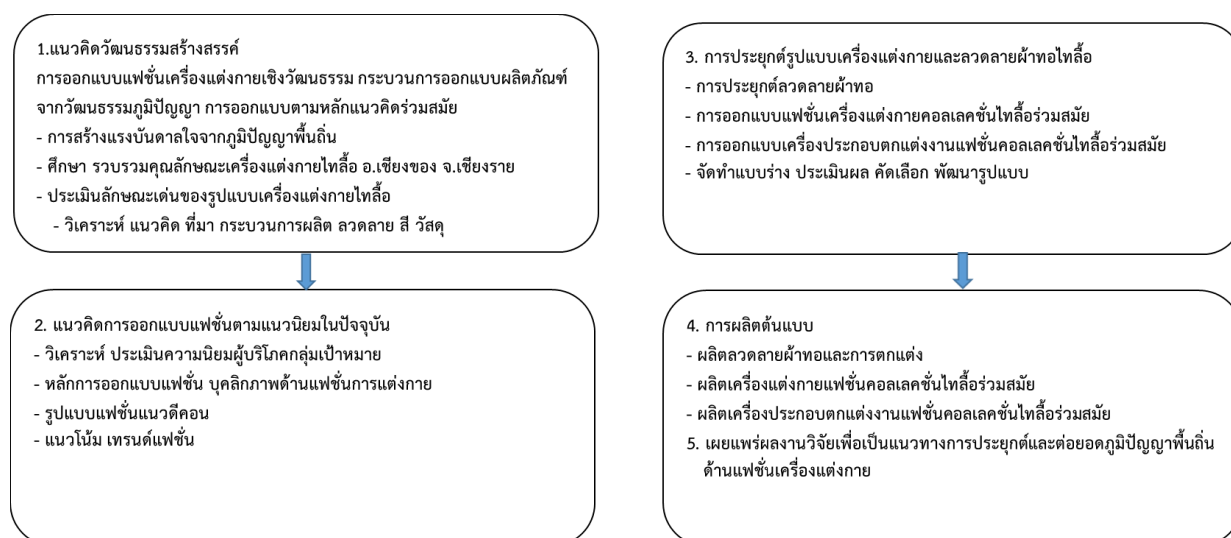
3. ออกแบบเครื่องแต่งกายเชิงวัฒนธรรมตามแนวโน้มในปัจจุบันโดยใช้แนวคิดจากรูปแบบเครื่องแต่งกายไทลื้อเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมสร้างสรรค์

ขอบเขตของการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์เชิงพรรณนาและใช้ข้อมูลเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลขทางสถิติมาประกอบในการหาข้อสรุป ขอบเขตการวิจัยมีดังนี้

1. ศึกษาเครื่องแต่งกายไทลื้อ โดยจะศึกษาเครื่องแต่งกายที่มีคุณลักษณะเด่น ดังนี้
 - ประเภทของเครื่องแต่งกายไทลื้อ ได้แก่ รูปแบบเครื่องแต่งกายของชายและหญิง
 - คุณลักษณะลวดลาย ได้แก่ รูปแบบลาย องค์ประกอบลาย การใช้สี วัสดุ และกรรมวิธีการผลิตทั้งนี้เครื่องแต่งกายไทลื้อที่ศึกษาจะต้องได้รับการตีพิมพ์เป็นหนังสือ ตำรา วารสารเอกสารวิชาการ หรือได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญด้านผ้าทอไทลื้อ โดยจะลงพื้นที่ศึกษาเฉพาะผ้าทอไทลื้อในเขตจังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ ผ้าทอไทลื้อประเภทเครื่องแต่งกายอำเภอเชียงของ บ้านศรีดอนชัยและบ้านหาดบ้ายจังหวัดเชียงรายเท่านั้น
2. ผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มผู้บริโภคสินค้าแฟชั่นเครื่องแต่งกาย กลุ่มเป้าหมายหลักคือ Gen-Y และกลุ่มเป้าหมายรองคือ Gen-X มีอายุระหว่าง 25-39 ปี ที่สนใจสินค้าประเภทแฟชั่นเครื่องแต่งกายที่มีรูปแบบเชิงวัฒนธรรม
3. การออกแบบงานต้นแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกาย ใช้วิธีการจัดทำเป็นคอลเลกชัน โดยอ้างอิงจากแนวโน้มแฟชั่นในปัจจุบัน (Trend) ประกอบด้วย เครื่องแต่งกายสตรี (Women'wear) และเครื่องประดับตกแต่งงานแฟชั่น (Accessory) เช่น กระเป๋า รองเท้า ผ้าพันคอ ฯลฯ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตารางที่ 1 “กรอบแนวคิดการวิจัย”

วิธีการดำเนินงานวิจัย

วิธีการวิจัยดำเนินการตามวัตถุประสงค์โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนตามรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษา รวบรวม สืบค้นข้อมูลพื้นฐาน และประเมินลักษณะเด่นของเครื่องแต่งกายผ้าทอไทลื้อ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษา รวบรวม ประเภท รูปแบบเครื่องแต่งกายผ้าทอไทลื้อภาคเอกสารและภาคสนาม (Document Analysis and Field Study) โดยศึกษาผ้าทอไทลื้อประเภทเครื่องแต่งกาย หมูบ้านศรีดอนชัย และหมู่บ้านหาดบ้าย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ฯลฯ การลงพื้นที่แหล่งผลิตและสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญด้านผ้าทอไทลื้อ เพื่อนำมาสรุปวิเคราะห์คุณลักษณะ ได้แก่ รูปแบบเครื่องแต่งกายชาย หญิง เทคนิคการทอและลวดลายผ้า วัสดุ การใช้สี และข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์และพัฒนาผ้าทอไทลื้อไปใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน

1.2 การประเมินลักษณะเด่นเครื่องแต่งกายผ้าทอไทลื้อ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรได้แก่ เครื่องแต่งกายผ้าทอไทลื้ออำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผ้าทอไทลื้อประเภทเครื่องแต่งกายแบบดั้งเดิมที่เป็นลักษณะเด่นของบ้านศรีดอนชัยและบ้านหาดบ้าย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย นำมาประเมินคุณลักษณะเด่น การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงตามจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) เพื่อนำภาพไปใช้ประกอบกับแบบสอบถามการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีสถิติเชิงพรรณนา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านผ้าทอไทลื้อ จำนวน 5 ราย การวิจัยใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลภาคเอกสาร (Document Analysis) และเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) เพื่อประเมินลักษณะเด่นผ้าทอไทลื้อ การเก็บข้อมูลภาคสนาม ใช้แบบสอบถามการสัมภาษณ์ การถ่ายภาพ และนำข้อมูลที่สรุปมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากเอกสาร

2. การประเมินความต้องการผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย ที่มีต่อรูปแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกายในปัจจุบัน ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนดังนี้

2.1 สืบค้นตลาดสินค้าประเภทเครื่องแต่งกายจากผ้าทอไทลื้อในจังหวัดเชียงราย

2.2 ศึกษา รวบรวมรูปแบบ สินค้าประเภทแฟชั่นเครื่องแต่งกายรูปแบบที่นิยมในปัจจุบัน

2.3 สืบค้นตลาดสินค้าประเภทแฟชั่นเครื่องแต่งกาย ที่มีรูปแบบเชิงวัฒนธรรมจากแหล่งจำหน่ายทั่วไป เช่นห้างสรรพสินค้า แหล่งจำหน่ายเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เพื่อสำรวจความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน โดยการสังเกตและการใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็น / ทศนคติ ที่มีต่อ รูปแบบ ลวดลายที่เป็นที่นิยม

นำข้อมูลที่สำรวจมาสรุป วิเคราะห์ เพื่อจัดทำแบบสอบถามความต้องการผู้บริโภคที่มีต่อแฟชั่นเครื่องแต่งกาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริโภคสินค้าแฟชั่นเครื่องแต่งกายกลุ่มเป้าหมายหลักคือ Gen-Y และกลุ่มเป้าหมายรองคือ Gen-X ที่มีอายุระหว่าง 25-39 ปีจำนวน 200 คน

เป็นกลุ่มตัวอย่างจากแหล่งชุมชนท่องเที่ยวที่จำหน่ายสินค้าประเภทเครื่องแต่งกายในจังหวัดเชียงรายและเชียงใหม่ วิเคราะห์แบบสอบถามผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายเพื่อหาข้อสรุปความต้องการและความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกายเชิงวัฒนธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามกลุ่มผู้ซื้อหรือผู้บริโภคสินค้าประเภทแฟชั่นเครื่องแต่งกาย แบบสอบถามเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการและความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบเครื่องแต่งกายที่นิยม รูปแบบลวดลาย สี กรรมวิธีการผลิต ชนิดและคุณสมบัติของวัตถุดิบ ราคา

3. การออกแบบและการผลิตงานต้นแบบ นำผลการวิจัยที่มีการวิเคราะห์ ประเภท คุณลักษณะเครื่องแต่งกายผ้าทอไทลื้อและผลการประเมินพฤติกรรมความต้องการผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายมาประยุกต์ใช้กับการออกแบบแฟชั่นที่นิยมในปัจจุบัน มีการคัดเลือกและพัฒนาต้นแบบ ประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสิ่งทอ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปเป็น 3 ขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการศึกษา รวบรวม สืบค้นข้อมูลพื้นฐาน การสรุปวิเคราะห์เพื่อประเมินลักษณะเด่นของเครื่องแต่งกายผ้าทอไทลื้อ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญผ้าทอไทลื้อ จำนวน 5 ราย สรุปได้ดังนี้

1. ประเภทและรูปแบบเครื่องแต่งกายผ้าทอไทลื้อ

รูปแบบเครื่องแต่งกายชายประกอบด้วย

- เสื้อปิดแบบชาย กางเกงมีชื่อเรียกว่า เตี่ยวเปา ตกแต่งด้วยผ้าแถบสีต่างๆ เครื่องประกอบการแต่งกาย คือ ผ้าผูกเอว ผ้าโพกศีรษะ ผ้าพาดบ่าสำหรับใช้ในโอกาสพิเศษ เรียกว่าผ้าเช็ด ทอด้วยเทคนิคขิด และจก และย่ามหรือกระเป๋

ภาพที่ 1 “เครื่องแต่งกายชาย” ที่มา : พิพิธภัณฑ์ลื้อลายคำ บ้านศรีดอนชัย และกลุ่มผ้าทอไทลื้อบ้านหาดบ้าย อำเภอสองของ จังหวัดเชียงราย

รูปแบบเครื่องแต่งกายหญิงประกอบด้วย

- เสื้อปิดแบบหญิง มีลักษณะเป็นเสื้อเข้ารูปในส่วนเอว แบบเสื้อทับกันเป็นแนวเฉียง ตกแต่งด้วยผ้าแถบหลากสีที่คอ ช่วงเอว แขนและชายเสื้อ ด้านข้างเสื้อมีเชือกและพู่ห้อยสำหรับผูกและตกแต่งด้วยกระดุมเงิน

- ผ้าซิ่นประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนที่1 คือหัวซิ่นเป็นผ้าฝ้ายสีพื้น กว้างประมาณ 15 ซม. ส่วนที่ 2 คือ ตัวซิ่น หรือส่วนกลางของผ้าซิ่น เป็นส่วนที่เด่นที่สุดลักษณะผ้าซิ่นบ้านศรีดอนชัย ทอเป็นลายริ้วสลับสี ต่อด้วยลวดลายทอเทคนิคเกาะลัว่ง ทอจากด้ายฝ้ายสลับหลายสี ผ้าซิ่นบ้านหาดบ้าย ทอด้วยเทคนิคจกที่มีสีสันทนสวยสดใส มีลายหลักคือลายจกสามแถว และส่วนที่3 คือตีนซิ่น คือส่วนล่างของผ้าซิ่นส่วนใหญ่เป็นผ้าฝ้ายทอสีพื้นคือสีครามหรือสีดำ

- เครื่องประกอบการแต่งกาย ได้แก่ ผ้าโพกศีรษะและเครื่องประดับเงิน

ภาพที่2 “เครื่องแต่งกายหญิง” ที่มา : กลุ่มผ้าทอไทลื้อบ้านหาดบ้าย และพิพิธภัณฑ์ลื้อลายคำ บ้านศรีดอนชัย อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

2. แนวคิดและที่มาในการสร้างลวดลายผ้าทอไทลื้อ

ลวดลายผ้าทอไทลื้อมีที่มาจากวิถีชีวิตทั่วไปรวมถึงวัฒนธรรมและความเชื่อของชาวไทลื้อ ลวดลายบ่งบอกความเป็นมาของท้องถิ่นและแบ่งลวดลายผ้าทอสำหรับชายและหญิงไม่ใช้ปะปนกัน เช่น ลายสัตว์จะใช้กับลวดลายบนผ้าเช็ดสำหรับพาดบ่าของผู้ชายจะไม่นำไปใช้เป็นลวดลายบนผ้าซิ่นสำหรับผู้หญิง ลวดลายที่ใช้สำหรับเครื่องแต่งกายผู้หญิง เช่น ลายดอกไม้แบบต่างๆ ลายดอกกาบ ลายดอกหับ ลายดอกจ้าย เป็นต้น นอกจากนี้สีสันทนและลวดลายผ้าทอยังบ่งบอกถึงฐานะของผู้ใช้อีกด้วย ลวดลายโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มลายพื้นฐาน มีลักษณะเป็นเส้น เช่น เส้นตรง เส้นซิกแซก เส้นกากบาท นำมาประกอบกันเป็นลวดลายสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม เช่น ลายกาบ ลายหน่วย ลายขอ ลายซิกแซก ลายงูลอย เป็นต้น ลวดลายเหล่านี้ได้พัฒนาเป็นลวดลายที่ต่อเนื่องซับซ้อนมากขึ้นหรือใช้ประกอบเป็นลายหลักแบบอื่นๆ เช่น ลายดอกหับ ลายดอกจ้าย เป็นต้น

2) **กลุ่มลายจากพืช** เป็นลวดลายที่พัฒนามาจากกลุ่มลายพื้นฐาน ประกอบเป็นลวดลายที่มีที่มาจากส่วนต่างๆของพืช เช่น ดอก ใบ ต้นไม้ เพื่อสื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ เช่น ลายดอกแก้ว ลายดอกจัน ลายผักกูด เป็นต้น

ภาพที่3 “กลุ่มลายจากพืช ลายดอกแก้ว” ที่มา : กลุ่มผ้าทอไทลื้อบ้านหาดบ้าย - สุขาวดี ตีเยระ

3) **กลุ่มลายจากสัตว์** มีที่มาจากรูปร่างของสัตว์ตามธรรมชาติเพื่อสื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ และความยิ่งใหญ่ ความเป็นสิริมงคล ความเจริญรุ่งเรือง เช่นลายนก ลายช้าง ลายม้า และลายสัตว์ตามความเชื่อในอุดมคติและสัตว์ในป่าหิมพานต์ ลวดลายที่สื่อถึงความมีอำนาจและเป็นสัตว์มงคล เช่น ลายมอมหรือลายสิงห์ สื่อถึงความอุดมสมบูรณ์และการกำเนิดสิ่งต่างๆในธรรมชาติ เช่น ลายนาคร สื่อถึงสวรรค์และความสง่างาม เช่นลายหงส์ เป็นต้น

ภาพที่4 “กลุ่มลายจากสัตว์ ผ้าทอไทลื้ออำเภอเชียงของ” ที่มา : ผ้าทอพิพิธภัณฑ์ลื้อลายคำ บ้านศรีดอนชัย

3. เทคนิคการทอและลวดลายผ้า

ผ้าทอไทลื้อ มี 3 เทคนิค ดังนี้

- **ผ้าทอเทคนิคเกาะหรือล้วง** คือผ้าทอที่ใช้การทอพื้นฐานแบบลายขัดธรรมดา ลวดลายเกิดจากการใช้เส้นด้ายพุ่งหลายสี ทอพุ่งย้อนกลับไปมาเป็นช่วงๆโดยให้เส้นด้ายพุ่งเกี่ยวและผูกเป็นห่วงพันรอบเส้นยืน ทำให้เกิดสีสันลวดลายสลับไปมาเป็นลายเส้นซิกแซกและลายเหลี่ยมแบบลวดลายเรขาคณิต

ภาพที่5 “ผ้าทอไทลื้อเทคนิคเกาะหรือล้วง บ้านศรีดอนชัย” ที่มา : กลุ่มผ้าทอไทลื้อบ้านศรีดอนชัย - ดอกแก้ว ธีระโคตร

- **ผ้าทอเทคนิคจก** ลวดลายของการทอผ้าเทคนิคจกเกิดจากการเพิ่มเส้นพุ่งพิเศษและจกเส้นด้ายพุ่งด้วยมือ ให้มาขัดกับเส้นด้ายยืน เกิดลวดลายและสีสันต่างๆ การทอมีการสลับสีและลายได้ตามตำแหน่งที่ต้องการ

ภาพที่6 “ลวดลายผ้าทอไทลื้ออำเภอเชียงของเทคนิคจก ลายแมงปอ” ที่มา : สัมภาษณ์ ดอกแก้ว ธีระโคตร และสุชาวดี ดิยะระ

- **ผ้าทอเทคนิคขิด** ลวดลายของผ้าทอเทคนิคขิด เกิดจากการแยกหมู่ตะกอลของเส้นด้ายยืนแต่ละชุดและการเพิ่มเส้นด้ายพุ่งพิเศษทอกลับไปมาตลอดหน้ากว้างของเครื่องทอผ้า ลวดลายที่เกิดจากเส้นพุ่งจะมีลวดลายและสีแบบเดียวกันตลอดผืนผ้าหรือมีการทอสลับสีเป็นช่วงๆ ผ้าทอเทคนิคขิดจะทอเป็นลายสัตว์ตามความเชื่อ เช่น ลายนก ลายช้าง ลายม้า ลายนาค และลายหงส์ เป็นต้น

ภาพที่7 “ผ้าทอไทลื้อ ลายไก่ ลายม้า เทคนิคขัด” ที่มา : ทรงศักดิ์ ปรารงค์วัฒนากุล, 2559: 41

4. ลักษณะเด่นของผ้าทอไทลื้อ

ลักษณะเด่นของผ้าทอไทลื้อ ได้แก่ เครื่องแต่งกายชายและหญิงประกอบด้วยรูปแบบเสื้อปิดกางเกงเตี้ยวเปาและผ้าซิ่น โดยเฉพาะลวดลายผ้าและสีที่สืบทอดมาของผ้าทอบ้านศรีดอนไชย คือลายผ้าทอแบบเกาะ/ลัว่ง ส่วนลวดลายผ้าและสีสันทึ่เด่นของผ้าทอบ้านหาดบ้ายคือผ้าลายทอแบบจก

5. วัสดุและการใช้สีส่วนใหญ่ที่ใช้ในการผลิต

วัสดุส่วนใหญ่ที่ใช้คือเส้นใยฝ้าย สีส่วนใหญ่ที่ใช้แบบดั้งเดิม คือ สีแดงจากครั่ง สีเขียว สีเหลือง สีคราม สีชมพู และสีดำ สีโดยรวมของเครื่องแต่งกายไทลื้อที่โดดเด่นคือ สีคราม สีแดง และสีขาว

6. ปัจจุบันแนวคิด กรรมวิธี การใช้สี ลวดลาย วัสดุในการผลิตผ้าทอมีการเปลี่ยนแปลงจากอดีตอย่างไร

บ้านหาดบ้ายแบบดั้งเดิมจะทอลายเล็ก ใช้สีธรรมชาติ สีไม่สด ทอจากฝ้ายปั่นมือ ปัจจุบันทอตามความชอบของลูกค้า มีการทอลายใหญ่และกว้างขึ้น สีสด ตัดกัน วัสดุเป็นฝ้ายย้อมสีจากโรงงาน ข้อสังเกตคือจะมีกลุ่มลูกค้า 2 กลุ่มคือกลุ่มที่นิยมการทอแบบดั้งเดิม สีแบบธรรมชาติ และกลุ่มที่นิยมการทอแบบใหม่ ลวดลายใหญ่เต็มหน้าผ้าและสีสดๆ ผ้าทอของบ้านศรีดอนไชยแบบดั้งเดิมใช้สีธรรมชาติ ทอจากฝ้ายปั่นมือ ปัจจุบันทอสีสดหลากสี วัสดุเป็นฝ้ายย้อมสีจากโรงงาน

7. คำแนะนำในการอนุรักษ์ พัฒนา หรือนำศิลปวัฒนธรรมผ้าทอไทลื้อไปใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน

ความต้องการของลูกค้าแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือลูกค้าที่นิยมงานแบบอนุรักษ์ และลูกค้าที่นิยมงานแบบสมัยใหม่ ต้องผลิตทั้ง 2 แบบคู่กันไปตามความถนัดของผู้ผลิต สำหรับการพัฒนางานแบบสมัยใหม่ควรผลิตลวดลาย สีตามความนิยม การผลิตเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายต้องมีการพัฒนารูปแบบให้ทันสมัยและควรมีการผลิตเป็นสินค้าประเภทอื่นๆ เช่นกระเป๋า ของที่ระลึก ของชิ้นเล็กๆ เป็นต้น

2. ผลการประเมินความต้องการผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย

ข้อมูลด้านจิตพิสัยที่มีต่อสินค้าแฟชั่นเครื่องแต่งกายเชิงวัฒนธรรม ที่ผู้บริโภคนิยมมากที่สุด 2 อันดับ

ลำดับ	คำถาม คำตอบ	ร้อยละ
1	แหล่งจำหน่ายสินค้าแฟชั่นที่นิยม งานแสดงสินค้าแฟชั่นเครื่องแต่งกายเชิงวัฒนธรรม แหล่งผลิต/จำหน่ายสินค้าโอท็อป	31 30
2	วัตถุประสงค์ของการเลือกซื้อสินค้าแฟชั่นเครื่องแต่งกาย เพื่อความสวยงาม เพื่อแสดงรสนิยม	43 36
3	ประเภทสินค้า ชุดปาร์ตี้กึ่งลำลอง ชุดสำหรับโอกาสพิเศษ	31 24
4	รูปแบบสินค้า รูปแบบผสมผสานระหว่างแบบดั้งเดิมกับแบบสมัยใหม่ รูปแบบสมัยใหม่	49 36
5	วัสดุ/ชนิดของผ้า ผ้าเส้นใยธรรมชาติ เช่น ผ้าฝ้าย ไหม ป่าน ลินิน ผ้าที่มีผิวสัมผัส	63 18
6	ผิวสัมผัส ผ้าที่มีผิวสัมผัส ผ้าที่มีผิวสัมผัส	20 18
7	เทคนิคการผลิต การทอ การตกแต่งด้วยวัสดุต่างๆ	32 18
8	ลวดลายผ้าที่ใช้กับเครื่องแต่งกาย ลวดลายผสมผสานแบบพื้นถิ่นกับสร้างสรรค์ใหม่ ลวดลายสร้างสรรค์ใหม่	43 32
9	กลุ่มสีโดยรวมของสินค้าแฟชั่นเครื่องแต่งกาย กลุ่มสีผสมผสานแบบงานพื้นถิ่นกับแบบสมัยใหม่ กลุ่มสีแบบงานพื้นถิ่น	35 30
10	ราคาของสินค้าแฟชั่นเครื่องแต่งกายที่นิยมซื้อ 1,001-2,000บาท 2,001-3,000บาท	36.5 36.5
11	สไตล์ของสินค้าแฟชั่นเครื่องแต่งกาย สไตล์ร่วมสมัย สไตล์สมัยใหม่ บุคลิกภาพการแต่งกายที่ชื่นชอบ แบบสร้างสรรค์ แบบตามกระแสแฟชั่น	28 21 26 21
12	เครื่องประกอบการแต่งกาย	

กระเป๋	31
รองเท้า	23

ตารางที่2 “ผลการประเมินข้อมูลด้านจิตพิสัย”

3. ขั้นตอนการออกแบบและการผลิตงานต้นแบบ

จากการสรุปวิเคราะห์ลักษณะเด่นของเครื่องแต่งกายผ้าทอไทลื้อและข้อมูลการประเมินพฤติกรรมความต้องการผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้นำข้อสรุปมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบร่วมกับการใช้หลักการออกแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกาย และองค์ประกอบการออกแบบสินค้าเชิงวัฒนธรรม เพื่อออกแบบเครื่องแต่งกายเชิงวัฒนธรรมตามแนวโน้มในปัจจุบัน โดยมีข้อสรุปดังนี้

แผนภาพแรงบันดาลใจ

ภาพที่8 “แผนภาพแรงบันดาลใจ Tai Lue Contemporary Collection”

Concept & Inspiration: Tai Lue Contemporary Collection

การออกแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกายในรูปแบบของผ้าทอไทลื้อร่วมสมัย เป็นการประยุกต์ลวดลายและการผลิตจากอัตลักษณ์ผ้าทอและเครื่องแต่งกายไทลื้อแบบดั้งเดิม ร่วมกับการออกแบบแฟชั่นสไตล์ดีคอน (Deconstruction) เป็นแฟชั่นเครื่องแต่งกายชุดปาร์ตี้สำหรับผู้บริโภคเจนเนอเรชั่นวาย ที่มีบุคลิกภาพการแต่งกายแบบสร้างสรรค์ นอกรอบ (Creative personality) นิยมการแต่งกายที่มีการออกแบบที่แปลกใหม่ มีเอกลักษณ์ และการใช้แนวโน้มการออกแบบจากTrend WGSN Autumn/Winter 2016-1017 เป็นแนวคิดในการเรียนรู้สิ่งใหม่และการคิดสร้างสรรค์ผสมผสานกับงานศิลปะพื้นบ้านเข้าด้วยกัน การออกแบบใช้การตกแต่งผ้าด้วยงานฝีมือเป็นคอลเลกชั่นเครื่องแต่งกายที่มีรูปแบบเชิงวัฒนธรรมเหมาะสมกับความนิยมตามแนวแฟชั่นในปัจจุบัน

การกำหนดแนวทางการออกแบบคอลเลคชั่น

Concept & Inspiration	Silhouette	Detail finishing	Textile & Surface	Color	style
 เสื้อปักไทลื้อ	 A-Line	 เส้นด้ายพื้นผิว พิเศษในผ้าทอ	 ผ้าใยถั่วซัง	 สีลวดลายผ้าทอ	 แฟชั่นแนวดีคอน
 เครื่องแต่งกายหญิงไทลื้อ	 Straight	 การปักเดินเส้น	 ผ้าทอมือ	 สีหลักของชุด สีน้ำเงินคราม สีแดง สีขาว	
 เครื่องแต่งกายชายไทลื้อ	 Trapeze	 การปักตกแต่ง	 ผ้าที่มีพื้นผิวแบบ ผ้าทอ		
 ผ้าทอลายเกาะลิ่ว	 Tunic	 ปักลูกปัด			
 ผ้าทอลายสัตว์ตาม ความเชื่อ		 ตัดต่อผ้า			

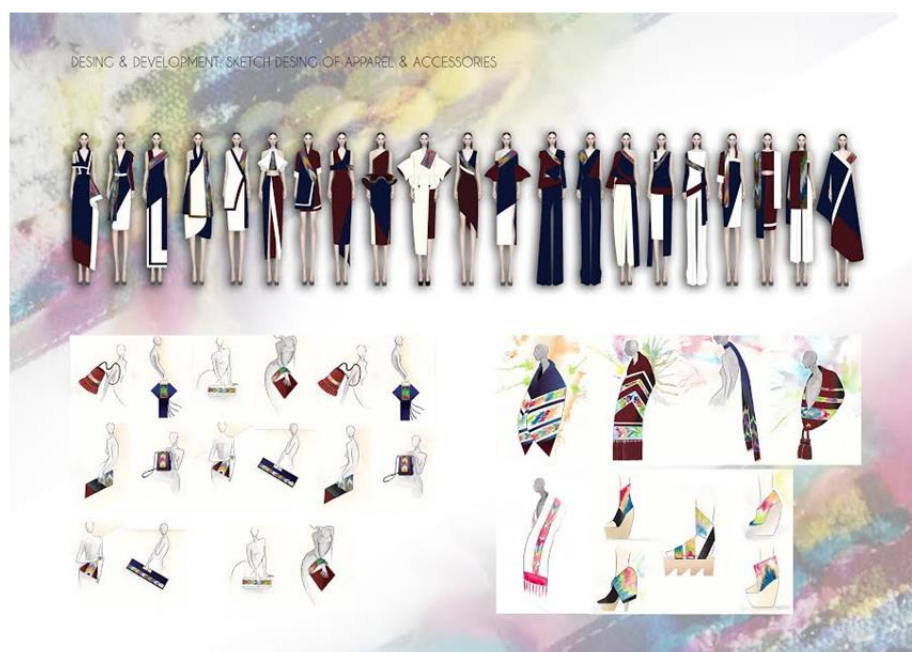
ตารางที่ 3 “ตารางการกำหนดแนวทางการออกแบบคอลเลคชั่น”

การประยุกต์ลวดลายจากผ้าทอไทลื้อ

ลวดลายไทลื้อลายเกาะ/ล้วง	ลวดลายไทลื้อลายสัตว์ ลายพืช
 การทอประยุกต์ใหม่ ↓ การทอลายเกาะ/ล้วง เส้นด้ายพิเศษผิวสัมผัสฟู เหลือบสี	 การทอประยุกต์ใหม่ ↓ การทอลายไก่ ลายม้า ลายนาค ลายดอกไม้ ใช้เส้นด้ายฟูพิเศษไล่สีและทอทั้งชายเส้นด้ายให้มีมิติ
 การทอลายเกาะ/ล้วงและลายสัตว์ การทอลายเกาะ/ล้วงและแทรกลูกปัดไม้	 การทอลายนาค ลายดอกไม้ เส้นด้ายพิเศษ เส้นไหมสีเงิน สีทอง

ตารางที่4 “การประยุกต์ลวดลายวัสดุและวิธีการทอแบบใหม่”

ภาพร่างโปรแกรม 3D คอลเลคชั่นเครื่องแต่งกายแฟชั่นไทลื้อร่วมสมัย

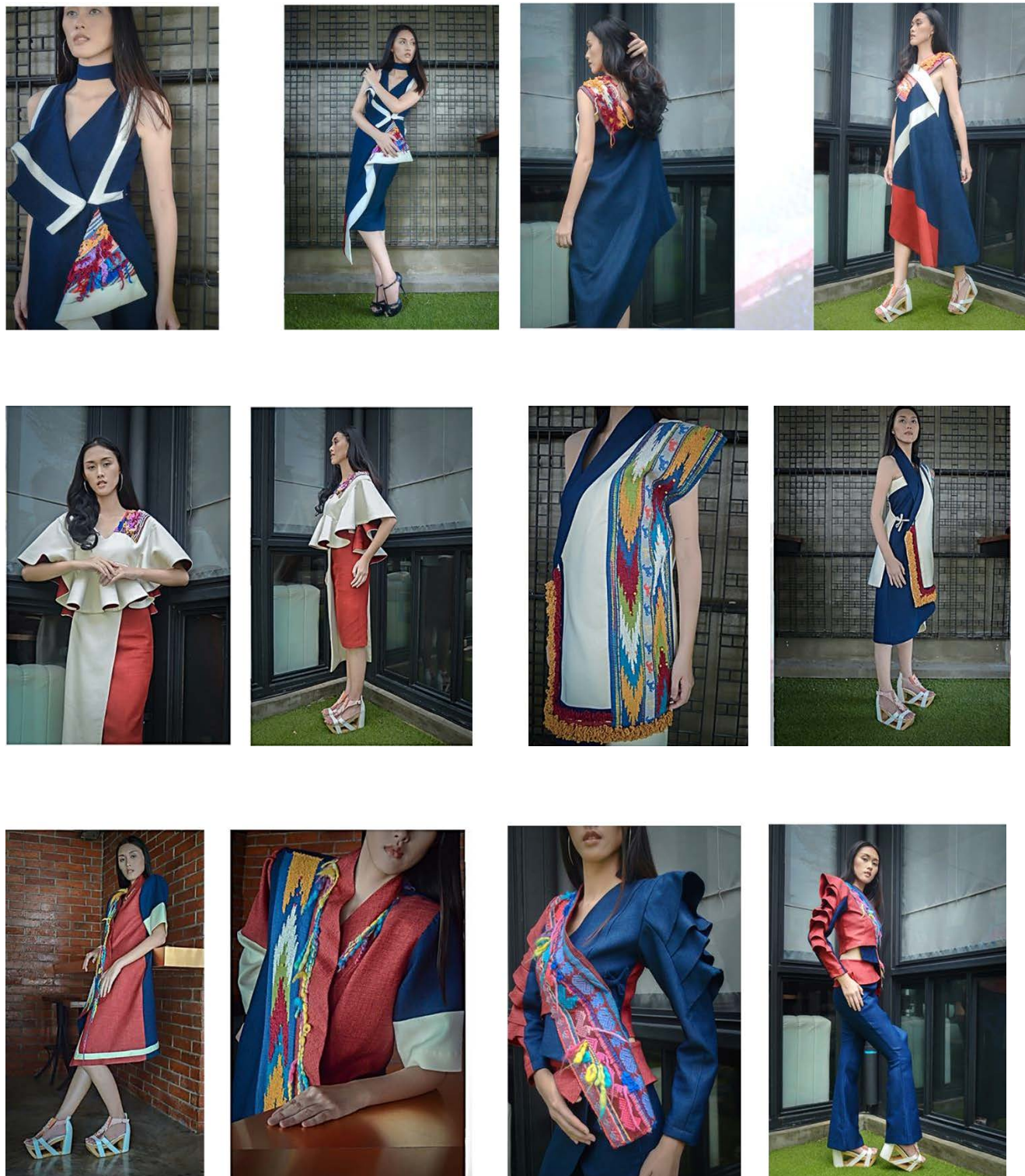

ภาพที่9 “การออกแบบภาพประกอบคอลเลคชั่นเครื่องแต่งกายแฟชั่นไทลื้อร่วมสมัย”

ภาพที่10 “ตัวอย่างที่มาและการออกแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกายคอลเลคชั่นไทลื้อร่วมสมัย”

การสรุปแนวคิดดังกล่าวมาออกแบบเป็นแฟชั่นเครื่องแต่งกายที่มีรูปแบบเชิงวัฒนธรรมประกอบด้วย
ต้นแบบเครื่องแต่งกายชุดปาร์ตี้ที่สามารถนำมา믹ซ์แอนด์แมทช์จำนวน 10 ชุดและเครื่องตกแต่งประกอบงาน
แฟชั่นได้แก่ รองเท้า กระเป๋า และผ้าคลุมไหล่เป็นรูปแบบเครื่องแต่งกายเชิงวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับความ
นิยมตามแนวแฟชั่นในปัจจุบัน ผลงานต้นแบบมีดังนี้

ภาพที่ 11 “ผลงานรวมการผลิตต้นแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกายคอลเลกชันไทยร่วมสมัย”

ภาพที่12 “ต้นแบบคอลเลกชันเครื่องประดับตกแต่งงานแฟชั่นไทลื้อร่วมสมัย” ประกอบด้วย กระเป๋าทรงสามเหลี่ยม กระเป๋าทรงห้าเหลี่ยม ผ้าคลุมไหล่ (1ผืนใช้เป็นผ้าคลุมไหล่และเสื้อปรับใช้ได้หลายรูปแบบ) รองเท้าจากผ้าทอไทลื้อ

อภิปรายผล

การออกแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกายในรูปแบบของผ้าทอไทลื้อในมิติร่วมสมัย การประยุกต์ลวดลายและกระบวนการผลิตจากอัตลักษณ์ผ้าทอและเครื่องแต่งกายไทลื้อแบบดั้งเดิม ผสมผสานกับการออกแบบที่นำสไตล์แฟชั่นแนวดีคอน คือรูปแบบเครื่องแต่งกายที่ใช้แนวคิดจากความไม่สมดุลของรูปร่างรูปทรง นำมาประยุกต์กับแฟชั่นเครื่องแต่งกายชุดปาร์ตี้ สำหรับผู้บริโภคเจนเนอเรชันวาย ที่มีบุคลิกภาพการแต่งกายแบบสร้างสรรค์ และการใช้แนวโน้มการออกแบบจากTrend WGSN Autumn/Winter เป็นแนวคิดในการเรียนรู้สิ่งใหม่และการคิดสร้างสรรค์ผสมผสานกับงานศิลปะพื้นบ้านหรืองานศิลปหัตถกรรมเข้าด้วยกัน การหลอมรวมแนวคิดดังกล่าวเป็นแฟชั่นเครื่องแต่งกายที่มีรูปแบบเชิงวัฒนธรรมเหมาะสมกับความนิยมตามแนวแฟชั่นในปัจจุบันที่สามารถสวมใส่ได้จริงในชีวิตประจำวัน

จากการศึกษาวิจัยและนำผลการวิจัยไปผลิตเป็นงานต้นแบบโดยใช้ผลการประเมินคุณลักษณะของผ้าทอไทลื้อ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ผลการประเมินความต้องการผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อรูปแบบเครื่องแต่งกายในปัจจุบัน หลักการออกแบบแฟชั่น แนวคิดจากกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์จากวัฒนธรรมภูมิปัญญา การออกแบบตามหลักแนวคิดร่วมสมัย (Traditional Contemporary Design) มาใช้เป็นแนวทางการออกแบบ โดยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การประยุกต์ลวดลายและกระบวนการผลิต จากการวิเคราะห์คุณลักษณะของผ้าทอไทลื้อได้นำรูปแบบที่เป็นอัตลักษณ์ของเครื่องแต่งกายไทลื้อที่มีความโดดเด่นมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ คือ โครงสร้างของรูปแบบเสื้อปิด ผ้าขึ้น กางเกง ผ้าพาดบ่า ลวดลายผ้าทอเทคนิคเกาะ/ล้วง ลวดลายสัตว์ตามความเชื่อเทคนิคจก การใช้เทคนิคการทอ วัสดุ และการตกแต่งที่แตกต่างไปจากการทอผ้าแบบเดิมคือ การทอด้วยการแทรกลูกปัดไม้ลงในผ้าลวดลายทอ และการทอแบบปล่อยทิ้งชายเส้นด้ายให้เกิดมิติบนลวดลายผ้าทอ การทอและตกแต่งด้วยวัสดุเส้นใยเหลือบไล่สี เส้นใยหยิกฟู และเส้นใยสีเงินสีทอง การปักตกแต่งใช้การปักเดินเส้นด้าย ตกแต่งด้วยวัสดุ เลื่อม ลูกปัด เพื่อสร้างผิวสัมผัสพิเศษโดดเด่นให้กับลวดลายผ้าทอ การใช้สีที่สื่อถึงความเป็นเครื่องแต่งกายไทลื้อ คือ สี คราม แดง ขาว เป็นสีหลักในการออกแบบคอลเลกชั่น และการประยุกต์ใช้สีหลากหลายสีจากลายผ้าทอเกาะล้วงมาใช้ในลวดลายผ้าทอ การใช้วิธีการปักตกแต่งลวดลายแบบงานฝีมือเพื่อตอบรับกับเทรนด์หรือแนวโน้มแฟชั่น การตกแต่งผ้าด้วยงานฝีมือเช่น การเย็บมือ การปัก การถัก ร้อย วิธีการดังกล่าวเป็นแนวทางในการเชื่อมโยงคุณค่าความงามของงานศิลปะพื้นบ้านของผ้าทอไทลื้อไปสู่รูปแบบงานเครื่องแต่งกายแฟชั่นที่มีร่วมสมัย มีรูปแบบเหมาะสมกับการใช้งานในปัจจุบัน

2. แนวคิดการออกแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกายเชิงวัฒนธรรม ในงานวิจัยนี้ นำแนวคิดหลักในการทำวิจัยจากแนวคิดวัฒนธรรมสร้างสรรค์ คือการผลิตสินค้าหรือบริการที่นำมรดกทางวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาจากศิลปวัฒนธรรมแขนงต่างๆมาใช้เป็นทุนทางความคิดและนำไปสู่การสร้างสรรค์งานประเภทต่างๆ โดยการออกแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกายเชิงวัฒนธรรม ในงานวิจัยนี้ได้แรงบันดาลใจมาจากศิลปวัฒนธรรมจากภูมิปัญญา

พื้นถิ่นด้านผ้าทอไทลื้อที่นำคุณค่าความงามของรูปแบบลวดลายจากอัตลักษณ์เครื่องแต่งกายผ้าทอไทลื้อมาสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ ให้เหมาะสมกับความนิยมและบุคลิกภาพของกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย โดยมีการทำวิจัยเพื่อประเมินคุณลักษณะเด่นของเครื่องแต่งกายไทลื้อ การออกแบบ พัฒนาต้นแบบ และผลิตงานต้นแบบที่สามารถประยุกต์ใช้กับงานแฟชั่นที่สอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยและความนิยมผู้บริโภค วิธีการวิจัยดังกล่าวได้สอดคล้องกับแนวคิดของ อรรถ วานิขกร (2557) ที่กล่าวถึงกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์จากวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้คือ การสร้างแรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาท้องถิ่น (Inspiration & Appreciation) การถ่ายทอดสัญญาณรูปทรงสู่การจัดองค์ประกอบ (Element Design and Principles) เป็นการถอดองค์ประกอบการออกแบบเดิมนำมาสร้างสรรค์ใหม่ และการออกแบบ เป็นการวิเคราะห์และออกแบบที่คำนึงถึงความสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอย (Functional) (อรรถ วานิขกร, 2557: 22-28)

3. แนวคิดการออกแบบแฟชั่นร่วมสมัย ผลงานการออกแบบ ได้สอดคล้องกับการออกแบบตามหลักแนวคิดร่วมสมัย (Traditional Contemporary Design) ของสถาบันส่งเสริมการออกแบบและนวัตกรรมเพื่อการค้า (2558) ที่กล่าวถึงโลกของการออกแบบที่แต่ละประเทศพยายามขับเคลื่อนผลงานด้วยทุนสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาดั้งเดิม (Cultural heritage and local wisdom) มาใช้ในการออกแบบ การประยุกต์ใช้ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ ที่สามารถตอบสนองกับวิถีชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบัน การใช้วัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบที่นักออกแบบควรมีบทบาทหน้าที่ในการผสมผสานความเชื่อมโยงระหว่างยุคสมัย โดยถ่ายทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมเข้าสู่วิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ ส่วนสำคัญของการออกแบบร่วมสมัย คือเรื่องของประโยชน์ใช้สอยใหม่ที่สัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์และวิถีชีวิต (ศิริ อริญนารถ, 2558: 59)

ผลงานการออกแบบในงานวิจัยนี้ จึงมีส่วนสำคัญที่เป็นองค์ประกอบของการออกแบบคือ การนำคุณค่าความงามจากเอกลักษณ์จากภูมิปัญญาพื้นถิ่น มาประเมินหาคุณลักษณะเด่นของรูปแบบ ลวดลาย วิธีการผลิตแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมและนำมาประยุกต์ใช้ด้วยการสร้างสรรค์ให้มีความร่วมสมัย เหมาะสมกับวิถีชีวิตความต้องการและความนิยมด้านแฟชั่นเครื่องแต่งกายของผู้บริโภคในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ผลงานการออกแบบและผลการสรุปวิเคราะห์ข้อมูล เช่น ข้อมูลคุณลักษณะของผ้าทอไทลื้อ ข้อมูลการประเมินความนิยมผู้บริโภคในด้านต่างๆ หลักการออกแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกายเชิงวัฒนธรรม และการออกแบบตามหลักแนวคิดร่วมสมัยในการออกแบบแฟชั่นที่ได้จากการวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์เชิงวิชาการ และเป็นแนวทางในการพัฒนาแนวคิดในออกแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกายเชิงวัฒนธรรมให้กับผู้สนใจหรือผู้ประกอบการประเภทสิ่งทอเชิงวัฒนธรรมในรูปแบบงานจากศิลปวัฒนธรรมอื่นๆ เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมสร้างสรรค์และเป็นแนวทางในการเพิ่มมูลค่าสิ่งทอให้กับผู้ผลิตผ้าทอของไทยต่อไป

2. การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์ ประเมินคุณลักษณะผ้าทอไทลื้อในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และการประเมินพฤติกรรมผู้บริโภคเจนเนอเรชั่นวายเท่านั้น สามารถนำวิธีการวิจัย ไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาวิจัยที่เป็นลักษณะงานเชิงวัฒนธรรมในแหล่งหรืองานออกแบบประเภทอื่นๆ ได้

3. การนำทุนทางวัฒนธรรมประเภทต่างๆมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ ควรมีการศึกษาข้อมูลเชิงลึกทางประวัติศาสตร์ การศึกษาข้อมูลจากแหล่งผลิต การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน และศึกษาไลฟ์สไตล์ผู้บริโภคเป้าหมาย สำหรับประเมินความนิยมเพื่อนำมาเป็นแนวทางการออกแบบอย่างเหมาะสม

คำขอบคุณ

ขอขอบคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผู้เชี่ยวชาญด้านผ้าทอไทลื้อ แม่ครูช่างทอผ้ากลุ่มผ้าทอไทลื้อบ้านศรีดอนชัย นางดอกแก้ว ธีระโครต แม่ครูช่างทอผ้ากลุ่มผ้าทอไทลื้อบ้านหาดบ้าย นางสุชาวดี ตียะระ นาย สุริยา วงค์ชัย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านศรีดอนชัย และช่างทอผ้าไทลื้ออำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายทุกท่านที่ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล. 2551. **มรดกวัฒนธรรมผ้าทอไทลื้อ**. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล. 2559. **พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สืบสานสายใยผ้าทอไทลื้อ**. กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม. นนทบุรี : เอ.พี.กรัฟิคดีไซน์และการพิมพ์.
- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2555. **อัตลักษณ์ไทย ทุนความคิดทุนสร้างสรรค์**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงอุตสาหกรรม.
- ศิริ อริญารณ. 2558. **นวัตกรรมตราสินค้าแฟชั่นไลฟ์สไตล์ : ทุนวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร สำหรับผู้บริโภคเจนเนอเรชั่นเอเชีย**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย. 2552. **อุตสาหกรรมวัฒนธรรม/อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ คืออะไร**. Online.<http://www.ocac.go.th>. 25 ธันวาคม 2557.
- อริญ วานิชกร. 2557. **องค์ความรู้และภูมิปัญญาไทย : การออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ร่วมสมัย**. บทความวารสาร สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันส่งเสริมการออกแบบและนวัตกรรมเพื่อการค้า. **Made for Asia 5 Consumer Trends**. [Online]. 2558. แหล่งที่มา: www.ditp.com [25 มิถุนายน 2557]
- Trend A/W 16-17 [online] แหล่งที่มา <https://www.wgsn.com>
- Throsby David. **Economic and Culture**. United Kingdom: University Press Cambridge, 2001.